

GYMNÁZIUM PŘÍRODNÍ ŠKOLA, O.P.S.
EXPEDICE TEPELSKO 2017

KRAJINNÁ ARCHEOLOGIE ANEB PRŮZKUM OPUŠTĚNÝCH VESNIC, MLÝNŮ A DALŠÍCH ZANIKLÝCH OBJEKTŮ NA TEPELSKU

Matyáš Bureš, Ester Jančaříková,
Kateřina Urbánková, David Liška,
Markéta Novotná, Matěj Zeman, Adam
Tichý, Mikoláš Pešek, Ondřej Fábry

Vedoucí práce: Mgr. František Tichý

Poděkování

Upřímné díky bychom chtěli vyjádřit všem spolužákům a dalším lidem, kteří nás podporovali a dokázali v nás vzkřísit naději, že vše dobře dopadne. Především bychom, ale chtěli poděkovat těmto lidem:

Mgr. František Tichý – za pomoc, podporu a vedení skupiny

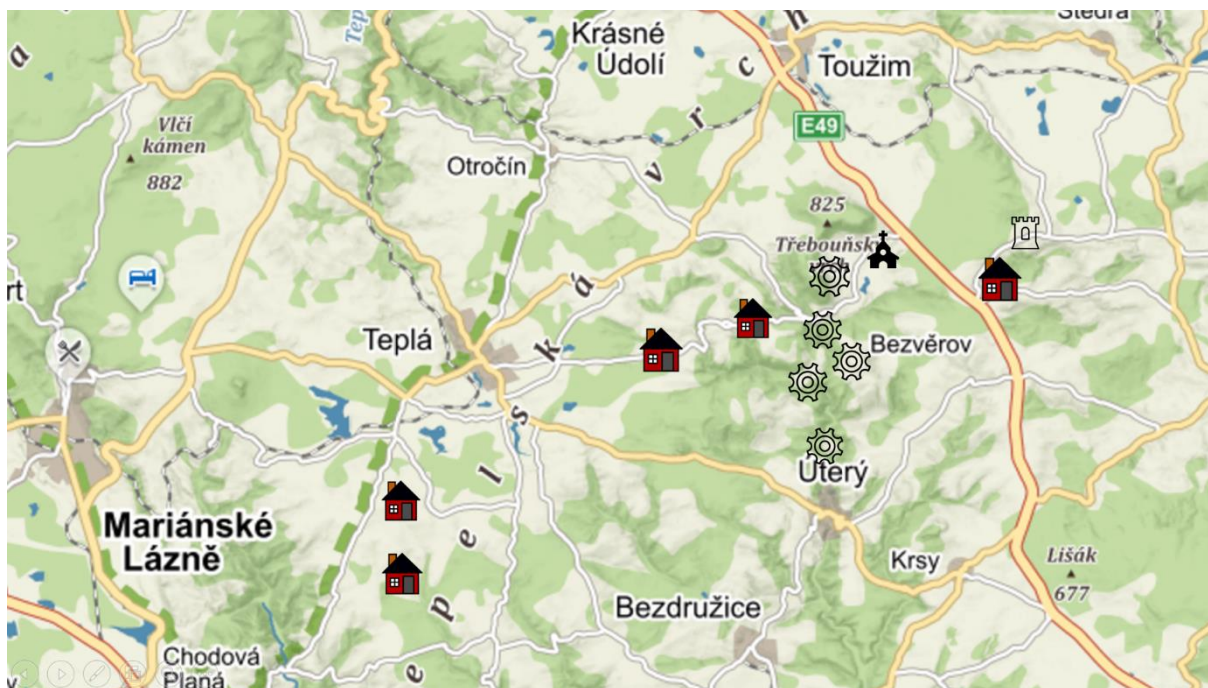
Jiří Schierl – děkujeme za pomoc u lokalizace vesnice Liběšov

PhDr. Michal Bureš, Ph.D. – pomoc s výběrem lokalit a odborná konzultace

Obsah

Poděkování	1
Mapa lokalit	5
Úvod	6
Navštívené lokality	7
Rozdělení skupiny a postup práce	8
Celkové cíle	9
Jednotlivé cíle podskupinek	10
Dokumentace zaniklých vesnic (Matyáš, David, Markéta)	10
Průzkum stromového patra (Adam a Matěj)	10
Botanika zaniklých vesnic (Ester a Kačka)	10
Batrachologie a dokumentace bývalých ovocných sadů (Mikuláš a Ondra)	10
Dokumentace zaniklých vesnic (Matyáš, David, Markéta)	11
Svatý Vojtěch	12
Dřevohryzy	14
Kostel sv. Blažeje a přiléhající fara	17
Branišovský mlýn	18
Velký Zuckrův mlýn	19
Nový mlýn	20
Zaniklá středověká vesnice Liběšov	21
Tvrz u Liběšova	22
Jansův mlýn	23
Starý mlýn	23
Botanika zaniklých vesnic a mlýnů (Ester a Kačka)	23
Sv. Vojtěch	23
Dřevohryzy	24-25
Kostel sv. Blažeje a přiléhající fara	26
Branišovský mlýn	27
Velký Zuckrův mlýn	28
Nový mlýn	29
Zaniklá vesnice Liběšov	30
Tvrz u Liběšova	30
Jansův mlýn	31
Nový mlýn	32
Starý mlýn	33

Ďolíček	34
Domaslavičky	35
Průzkum stromového patra (Adam + Matěj)	36
Průzkum stromového patra – výsledky	37
Sv. Vojtěch	37
Dřevohryzy	37
Domaslavičky	37
Branišovský mlýn	37
Velký Zuckrův mlýn	37
Průzkum zdravotního stavu smrků – výsledky	38
Harqův mlýn	38
Nový mlýn	38
Jansův mlýn	38
Liběšov	38
Fara u kostela Sv. Blažeje	38
Výsledky 2:	38
Branišovský mlýn	38
Jansův mlýn	39
Vesnice Liběšov	39
Závěr	39
Zdokumentování zdravotního stavu smrkových lesů na Tepelsku:	40
Dokumentace stromového patra v zaniklých vesnicích a mlýnech:	40
Konkrétní výsledky z lokalit:	40-44
Dokumentace zaniklých sadů a ovocných stromů	45-47
Slovo na rozloučenou	48
Zdroje	49

Zde si můžete prohlédnout orientační plánec, který Vám přiblíží, kde jsme se po celou dobu expedice přibližně pohybovali.

- Jako domeček jsou označeny zaniklé vesnice
- Ozubené kolečko představuje zaniklé mlýny, které jsme navštívili
- Nakonec jsou tu dvě ojedinělá označení – kostelík a věž
 - ikona kostela příhodně označuje kostel a přílehlou faru
 - věž potom bývalé tvrzíště Liběšov

Úvod

Kraj, který jsme navštívili – Tepelsko, je důležitá součást bývalých Sudet. Od středověku do roku 1945/47 zde převažovalo německé osídlení. Po druhé světové válce, po odsunu Němců, byla většina obyvatel přestěhována a původní vesnice zůstaly opuštěné. Zejména malé vesnice s nízkým počtem, převážně německých obyvatel, postupně chátraly a postupem času, samy či s vojenskou pomocí zmizely v čase.

Historie je důležitá součást každého z nás. Protože se z ní dá poučit. Ale ne jenom touha po poučení nás motivovala k navštívení a dokumentaci zaniklých vesnic. U části návštěvníků je motivace k návštěvě jednoduchá, předpokládají, že německí obyvatelé domů si před odsunem poschovávali rodinné bohatství ve zdech svého domu. Tito návštěvníci pak chodí a s detektorem kovu hledají schované poklady a v případě zapípání zlato-milného stroje, rozkopou danou zeď a poklad převezmou do své úschovy. Musím říct, že naše motivace byla poněkud jiná. V mnoha ohledech však měla spojitost s hledači pokladů. To, co hledači pokladů rozkopají či poboří, se ztratí v čase rychleji. Neříkám tím, že všichni hledači pokladů ničí zdi a zaniklé vesnice. I zub času je postupně nahlodává. Ale vzpomeňme si na heslo, které je nepříjemně opakováno mladým, kteří nedbají na okolí: „Po nás potopa“. Je to ale doopravdy tak? Opravdu v zaniklých vesnicích po desítkách či stovkách let nic nezůstane?

A právě možná kvůli této otázce jsme se rozhodli provést v oblasti zaniklých vesnic, mlýnů a jiných objektů „archeologický průzkum“. A musím říct, že zjištěné informace mě v mnohém překvapily. I po stovkách let je v mnoha ohledech patrná přítomnost lidské vesnice: zvlněný terén, viditelné propadlé půdorysy zaplněné vodou, konkrétní ovocné či okrasné stromy uprostřed lesa, botanicky zajímavé zejména kulturní rostliny, jako je angrešt či rybíz nebo velmi častá pámelník. Ano zaniklé vesnice jsou i po mnoha letech dobře patrné, i přestože je zub času nahlodává... Nu co, přesvědčte se sami.

Za skupinu krajinná archeologie,
Ester Jančaříková

Navštívené lokality v jednotlivých dnech terénní části projektu, vč. významných zdokumentovaných prvků

6.6 zaniklá ves. Svatý Vojtěch

Zaniklý kostel, fara, ovocné stromy, rybník.

7.6 zaniklá ves. Dřevohryzy

Zaniklý rybník, zahrada s domem, sklep.

8.6 zaniklý kostel Sv. Blažeje

zaniklá Fara, rybník, zaniklý kostel, lomek a zaniklý křížek.

Zaniklý Branišovský Mlýn

Zaniklý mlýn, náhon, ovocné stromy.

9.6. Zaniklý Zuckrův mlýn a zaniklý Nový mlýn

Zaniklé mlýny a náhony, ovocné stromy, sad, potrubí.

-----Víkend-----

12.6 zaniklá středověká ves. Liběšov, zaniklá tvrz Liběšov

Zaniklé domy, bažiny, stromy (nejen ovocné), půdorys tvrže.

13.6 zaniklý Jansův Mlýn

Zaniklý mlýn a náhon, ovocné stromy, sad, propadlé sklepení.

14.6 zaniklý Starý Mlýn, zaniklá ves. Dolíček

Zaniklý mlýn a náhon, zaniklý rybník, zbytky zdi, ovocné stromy, vizualizace v Dolíčku, smrky.

15.6 zaniklá ves. Domaslavičky

Studny, sklep, zaniklé domy, dva zaniklé křížky, rybník

Rozdělení skupiny a postup práce

V přípravném týdnu jsme naplánovali, které lokality budeme chtít navštívit. A rozdělili jsme se na několik pod-skupinek, dle našeho zájmu. Všechny podskupiny si vytyčili své vlastní cíle, metodiku, postup práce a budoucí výstupy. K práci v přípravném týdnu jsme využívali zejména sborník: Dokumentace smrčín a bučin na Javořické vrchovině z roku 2015, sborník: Botanický průzkum zaniklých vesnic na Tepelsku z roku 2004 a Zaniklé vesnice Novohradských hor od Michala Bureše.

Matyáš, David a Markéta se rozhodli, že se budou zabývat archeologií a fragmenty v zaniklých vesnicích. Na základě zejména map Stablního katastru cca z poloviny 19. století a dalších historických map vytipovali lokality a v terénu zaznamenávali, měřili a fotografovali pozůstalé zdi z domů či jiné fragmenty, které v terénu našli.

Ondra a Mikoláš se rozhodli zaznamenávat ovocné stromy (ovocné sady), které byly vysázeny či zplaněly v oblasti okolo zaniklého stavení či vesnice. Také se zaměřili na náhony u bývalých mlýnů. V terénu pak zaznamenávali výskyt a druhové složení ovocných stromů, zda jsou to stromy schopné další produkce a kde se nacházejí. U náhonů mapovali jejich rozměry a spád, resp. výškový rozdíl v místě bývalého mlýnského kola.

Adam a Matěj se zabývali všemi ostatními stromy v okolí vesnice, mapovali výskyt a zdravotní stav listnatých i jehličnatých stromů. Vše zaznamenávali do předpřipravených tabulek a porovnávali s podobnou prací expediční skupiny z roku 2015.

A Ester a Kačka se zabývaly kulturními bylinami a keři (jako je například rybíz, šeřík, angrešt), v okolí zaniklé oblasti. Snažili se zmapovat výskyt konkrétních druhů rostlin (zejména bolševníku velkolepého) a biodiverzitu, tedy počet druhů v dané oblasti.

Celkové cíle

Celkový cíl bylo zjistit, jak moc je zaniklá vesnice v krajině patrná a které faktory mohou ukazovat na výskyt vesnice. Tento cíl je ze všech nejdůležitější a každá podskupina se mu ve své práci věnovala a snažila se ve své práci definovat faktory, kterými jejich práce úzce souvisí s oblastí zaniklé vesnice či mlýna.

Dále navštívit a zdokumentovat zaniklé vesnice a další krajinné prvky, především mlýny, v oblasti Tepelska. Prozkoumat zaniklé vesnice z různých pohledů: archeologického, botanického – bylinného, keřového i stromového patra a zoologického – výskyt obojživelníků.

Zjistit a dokázat se na základě práce v terénu a propojení výsledků jednotlivých podskupin odvodit, kde se vyskytovaly konkrétní objekty v zaniklé vesnici nebo areálu bývalého mlýna ad., kde končily hranice domů a zahrad.

Cíle jednotlivých podskupin

Dokumentace zaniklých vesnic (Matyáš, David, Markéta)

- Dohledat pozůstatky z činnosti lidí – artefakty (hrnce, lahve)
- Nakreslit a popsat pozůstatky z významných staveb ve vesnici
- Dokumentace významných bodů ve vesnici (sakrační stavby, rybník, vzrostlý strom)
- Vizualizace některých zajímavých objektů ve obcích
- Porovnat vybrané objekty s mapou stabilního katastru

Botanika zaniklých vesnic (Ester a Kačka)

- dokumentace výskytu rostlin závislých na člověka (ruderální, kulturní)
- měření a porovnávání biodiverzity v zaniklých vesnicích
- mapování výskytu bolševníku velkolepého

Průzkum stromového patra (Adam a Matěj)

- Zjištění celkového stavu lesů okolo kláštera Teplá. Zdokumentovat zdravotní stav stromů, zejména u smrků, v okolí zaniklých objektů.
- Porovnání zdraví stromů v zaniklých objektech a v okolí s průzkumem z roku 2004
- Tvorba mapy oblasti: stresová, věková druhová (Sledovat hlavně výskyt buků)
<http://archiv.prirodniskola.cz/expedice/javoricka-vrchovina2015/lesy2015.pdf>

Dokumentace zaniklých sadů a ovocných stromů a batrachologický průzkum

- dokumentace okolí (ovocné stromy, náhon, příjezdové cesty), batrachologický průzkum, dokumentace domů
- dokumentace zbytků mlecího zařízení
- změření, případně zaměření zbytků
- hledání artefaktů
- kreslit plánky----> náhon
 ----> mlýn
 ----> technika
 ----> cesty
- vytváření modelu zaniklých vesnic, resp. mlýnů

Dokumentace zaniklých vesnic (Matyáš, David, Markéta)

Metodika

- Nejdříve jsme si zkoumanou oblast prošli a pokusili se najít nějaké zbytky staveb.
- Tyto zbytky jsme nafotili.
- Poté jsme si vzali mapu stabilního katastru a pokusili se v mapě najít nalezenou např. zeď.
- Zeď jsme pomocí provázku s uzly po půl metru změřili a v různých měřítkách překreslili na papír jako plánec.
- Poté se už pouze stačilo porozhlédnout po okolí a pokusit se najít nějaké archeologické „poklady“...

Svatý Vojtěch

Historický úvod

Vesnička Svátý Vojtěch byla založena na místě, kde podle pověsti pobýval český světec Vojtěch koncem 10. století. Největšího rozkvětu se osada dočkala v 19. století, kdy zde žilo 150 obyvatel ve 24 domech. Nachází se zde studánka, která měla podle poutníků, kteří z ní pili, léčivé účinky, protože se z ní napil sám sv. Vojtěch. U pramene byl postaven velký poutní kostel s farou a hřbitovem a dnes již zaniklá vesnice. Vesnice byla zbořena v průběhu 50. let 20. století.

Popis vesnice

Ve vesnici jsme nejdříve objevili zdi bývalé fary, jejíž okolí jsme prozkoumali. Poté jsme našli místo, kde stála námi vybraná stavba, a to kostel svatého Vojtěcha.

Kostel

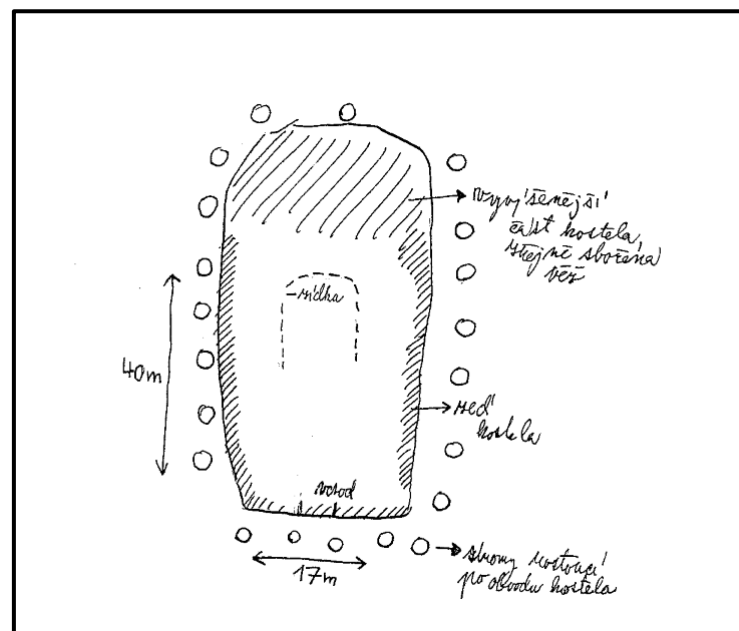
Kostel o rozměrech 17x40 metrů, se dříve nacházel přímo na okraji vesnice nedaleko blízkého rybníku.

Vedle kostela se pravděpodobně rozkládala fara a také hřbitov, který obepínal většinu stran kostela. Naproti faře, na druhé straně kostela procházela místní cesta s javorovou alejí, která je viditelná dodnes.

Kostel samotný byl na místní vesnici poměrně velký, to bylo pravděpodobně právě kvůli tomu, že Sv. Vojtěch byl navštěvovaný poutní kostel.

Místo kostela dnes není ani žádný velký zbytek zdi, který by byl vidět již z dálky. Zbyly zde pouze rozvaliny naznačující rozměry bývalého kostela. Ten samotný se nachází na vyvýšenině nad okolní krajinou.

Matyáš Bureš

Dřevohryzy

Historický úvod

Obec je do historie zapsána jako rodiště Martina Davida, rektora Univerzity Karlovy a významného astronoma, který je považován za jednu z nejvýznamnějších osobností Tepelska. Mám zde i pomník a je po něm pojmenována i jedna z planetek sluneční soustavy. První zmínka o vsi pochází z 13. století, kdy již patřila k tepelskému klášteru. Nachází se 6 km východně od Teplé. V roce 1878 zde bylo 27 domů a 175 obyvatel. Obec měla katastrální rozlohu 414 ha a patřila pod farnost Vidžín. Stála zde, později odvezená, socha sv. Jana Nepomuckého. V roce 1946 byli vysídleni původní německy mluvící obyvatelé, vesnice postupně zanikala, až byla v roce 1960 zbořena demoliční četou.

Popis vesnice

Zaniklá vesnice Dřevohryzy se dnes nachází kousek od silnice.

Vzhledem k způsobu zániku, tedy pravděpodobně rozbagrování, se v bývalé vesnici dnes mnoho pozůstatků domů nenachází. I přes to se však zde nachází několik zajímavých míst.

Nalezené objekty

Jako první nás zaujal zbytek zdi, který byl velmi dobře vidět z polní cesty, která vede středem vesnice a mnoho se nezměnila od zániku samotné vesnice.

Zeď se nacházela na kopci nad cestou, poněkud výrazně vyvýšena nad okolním terénem. Tato velmi dobře viditelná zídka, byla dříve pravděpodobně čelní zdí domu, který se nacházel na rovině nad svahem k cestě. Na stěnu o délce přibližně dvou metrů navazuje kolmo jiná zeď o asi jedenácti metrech.

Na tomto domu jsou však nádherně vidět krajinné prvky, které se zde dochovaly po lidské činnosti.

K domu vede i dnes zřetelná přístupová cesta, která odbočuje z hlavní cesty v moment, kdy začne padat dolů do údolíčka. Cesta končí v zpevněném místě, kde se dříve nacházel malý dvorek se zahrádkou. Zídka, která dvorek s přístupovou cestou zpevňovala, je zřetelně viditelná teprve nahoře nad hlavní cestou.

Na druhé straně domu doprovází svah dvě souběžné zdi.

Nedaleko tohoto domu, dolů z kopce se nachází nezvykle zachovalý sklípek, který je vybudován ve svahu. Na mapě stabilního katastru není tento objekt zakreslen. Předpokládáme tedy, že vznikl později, či, že se objekty tohoto typu do map stabilního katastru vůbec nezakreslovaly.

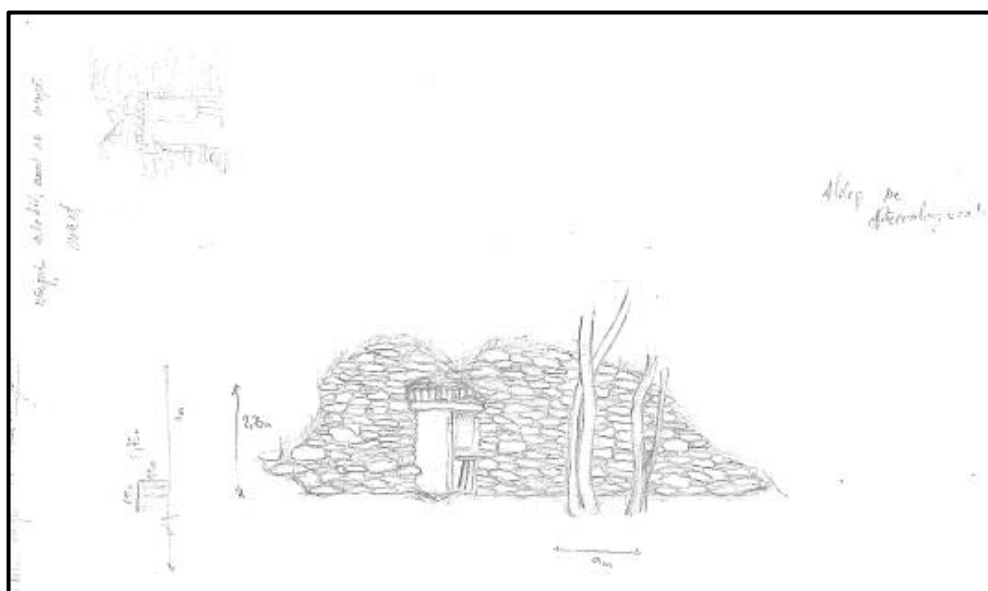
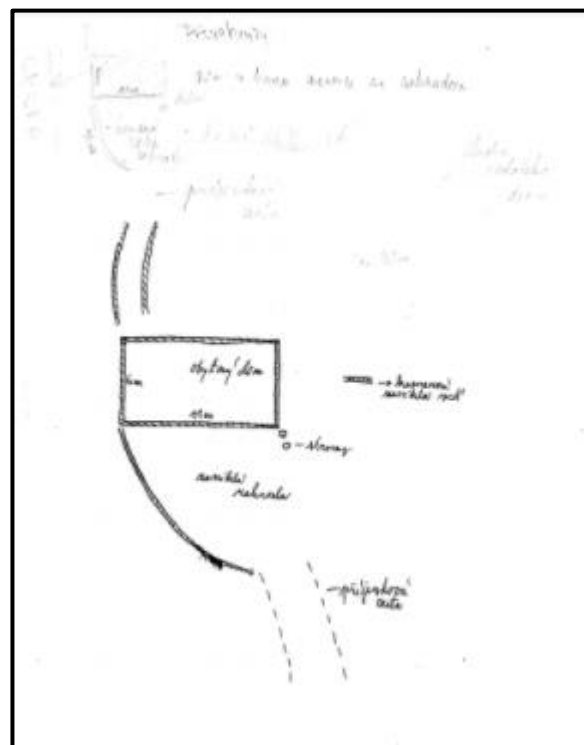
Sklípek je poměrně rozsáhlý s dobře viditelnou klenbou. Je v něm také mnoho

věcí, prý byl ještě poměrně nedávno obýván poustevníkem.

Kousek od vesnice našla skupina zabývající se dokumentací kulturních rostlin malou studnu podle výskytu pámelníku bílého.

Z vesnice tedy odcházíme se změřenými dvěma výše zmíněnými objekty a s jejich detailním plánkem. První dům jsme si vybrali jako jeden z objektů vhodných na vizualizaci.

Matyáš Bureš

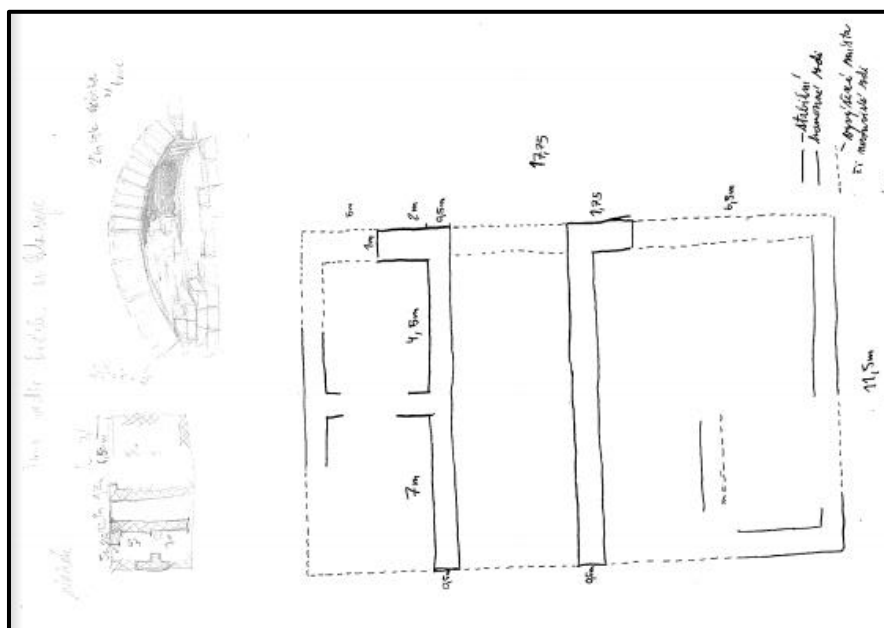

Kostel sv. Blažeje a přiléhající fara

Původně úplně vyhořelého a později zchátralého kostela sv. Blažeje se v posledních letech ujala obecní správa a o.s. Cesta z města, které ho začali opravovat a udržovat. A protože jeho půdorys a vše o něm je již zdokumentováno, rozhodli jsme se, že ho dokumentovat nebudeme, ale zaměříme se na jiný objekt, a to na bývalou faru cca 60 m JV od kostela.

Běžný návštěvník by si ji ani nevšiml tím, že je tolik zarostlá, z původní budovy se dochovaly velké zbytky kamenných zdí. Po důkladném prozkoumání fary, a i jejího okolí jsme zjistili, že měla podle nás dohromady 5 místností. Před bývalou farou jsme objevili zbytek zajímavé a i docela velké zahrady. Naproti faře stával dřív kamenný kříž, dnes už z něj již nic nezbylo, jeho polohu můžeme odhadnout pouze podle malého návrší porostlého hlohem.

Markéta Novotná

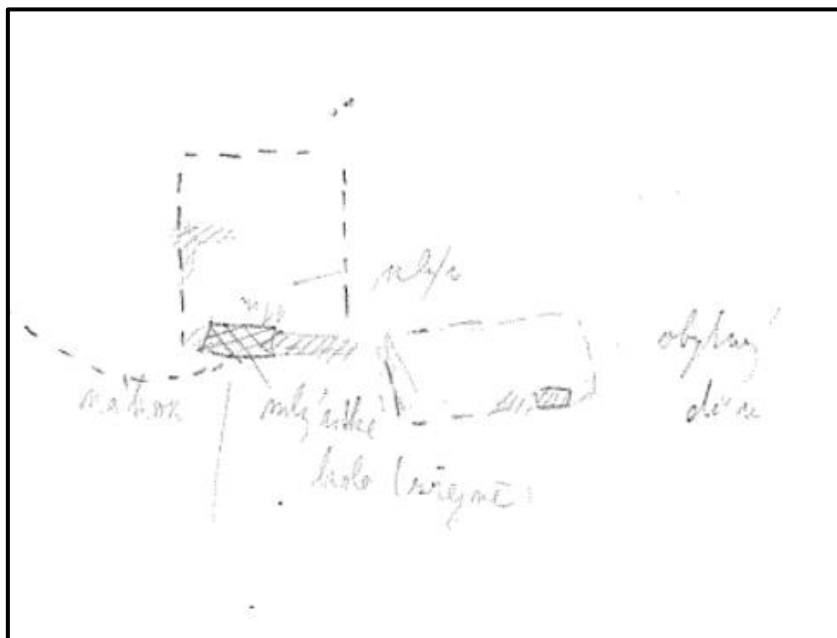
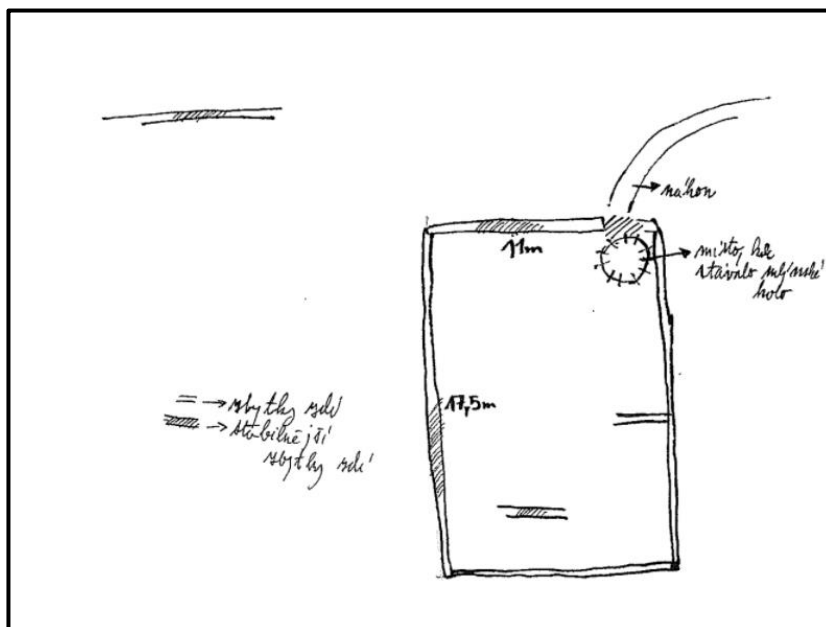
Branišovský mlýn

Na ploše Branišovského mlýna jsme se orientovali hlavně podle mapy stabilního katastru a zjistili jsme, že zde jsou zbytky dvou staveb zřejmě původního mlýna a obytného domu mlynáře.

Vedle jsme taky našli zbytky údajné podezdívky dřevěné stodoly.

Dnešní stav mlýna je hodně špatný, skoro se nedá rozeznat, kde všude zde něco stálo a zda vůbec. Zdi zde sice byly ale hodně rozpadlé a spíše v jejich základech.

Důležitými orientačními body zde byly hlavně vyvýšené plochy země

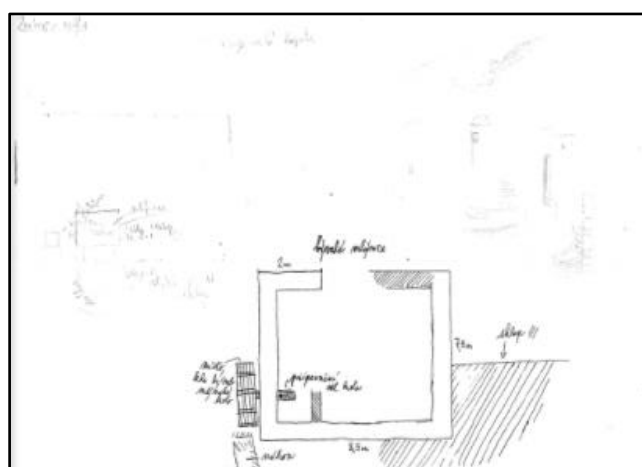
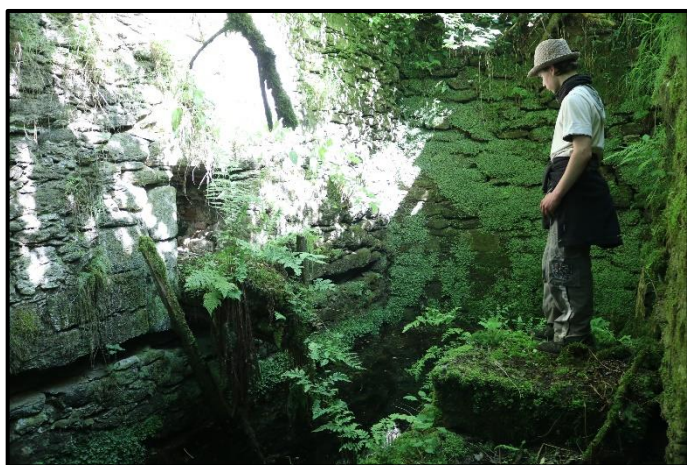
Velký Zuckrův mlýn

Na této lokalitě jsme mohli obdivovat nádherně zachovalý mlýn s téměř nepoškozeným štítem a místnost mlecím zařízením.

Kousek nad mlýnem se nachází na mlecí kolo. Na konci vyvýšeného náhonu se nachází místnost, ve které bylo umístěno mlýnské kolo tak, aby na něj mohla padat voda z náhonu. Místnost je nádherně zachovalá, zbyla zde i osa od mlýnského kola, avšak mlýnské kolo samotné už se zde nenachází. Osa kola, ale přesahuje do další místnosti, kde se dříve nacházelo zařízení na mletí obilnin. V této místnosti můžeme vidět pozůstatky aparatury na držení mlecího zařízení.

Místnost jsme změřili a nakreslili její plán.

Matyáš Bureš

Nový mlýn

Nejzajímavější na tomto mlýně byl jeho nezvykle zachovalý náhon, podle kterého jsme pak také poznali hodně věcí.

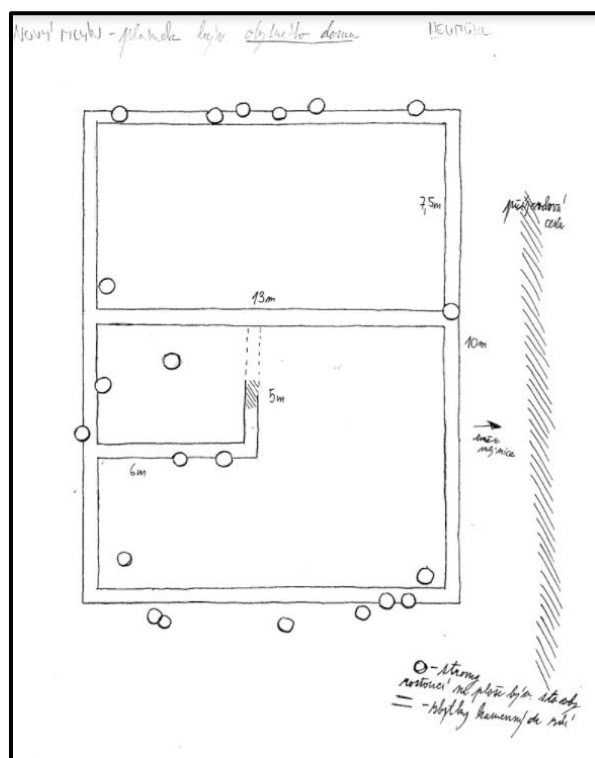
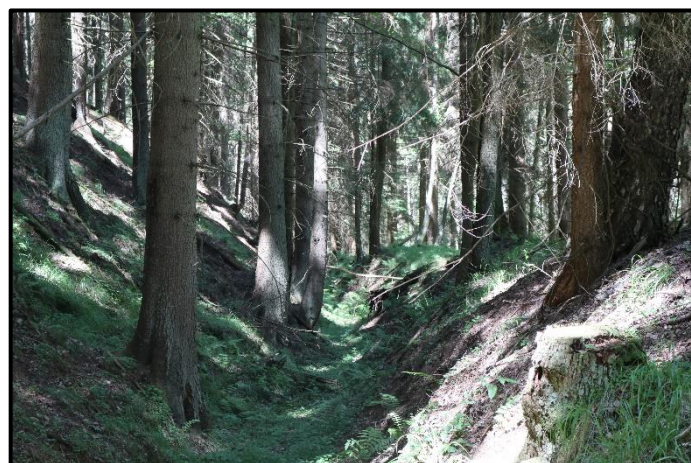
Na místě, kde dříve stával Nový mlýn, teď stojí pouze kamenné zbytky obou budov.

Jedna, ta menší je bývalá mlýnice, kde stávalo mlýnské kolo a strojovna.

Nalezli jsme také místo, odkud odtékala voda z mlýna. Protékala pod mlýnicí a zahradou a za ní jsme našli kamenný otvor, kudy voda otékala, bylo to zajímavé, protože to jsme ještě u zaniklého mlýna neviděli.

Ve vzdálenosti asi pěti metrů od mlýnice, se nacházejí zbytky obytného domu. Podle kamenných zdí jsme zjistili, že dům měl tři místnosti a míval velkou zahradu, která byla ohraničena kamennou zídhou.

Markéta Novotná

Zaniklá středověká vesnice Liběšov

Historický úvod

Dnes již zaniklá vesnice pracovně nazvaná Liběšov se rozpadla ještě před mapováním stabilního katastru, pravděpodobně ve středověku, či v průběhu třicetileté války.

Tato vesnice není dnes nijak zdokumentována a zmínky v historických pramenech jsou jen výjimkami. Informaci, že zde dříve stála vesnice jsme dostali od pana Schierla – místního amatérského badatele.

Kde se vesnice nachází

Les ve, kterém se údajně ukrývat bývalá osada, leží ani ne kilometr pod liběšovským vysílačem směrem na jih.

Nalezené objekty

V bývalé vesnici jsme našli pouze hromady a sesypané zbytky zdí, ale i to bylo pro nás úspěchem. Nacházely se zde velké terénní nerovnosti ve výšce cca 2-3 metrů, které naznačují, kde mohly stát zdi, či jiné důležité mezníky. V místech mezi vyvýšenými místy se nacházely bažiny a naplaveniny, ve které se proměnil někdejší potok.

Vesnici s přibližným tvarem obdélníku jsme se rozhodli neměřit, ale pouze nakreslit její přibližný plánec a zejména plánec zajímavých míst, většinou bývalých budov.

Vesnice bývala poměrně velká a zbylo zde mnoho zajímavých pozůstatků.

Matyáš Bureš

Tvrz u Liběšova

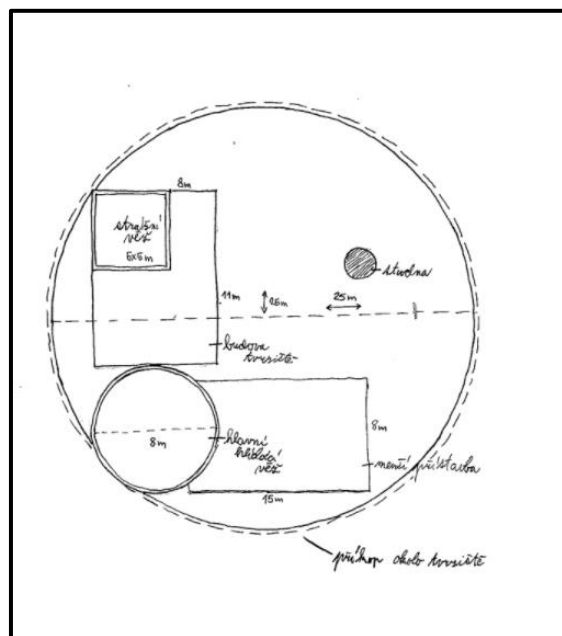
Historický úvod

Tvrziště leží v lesíku na okraji pole, cca 1 km východně od Bezvěrova (GPS 49.9924722 N, 13.0730203E). Bylo kruhového tvaru o poloměru cca 25m a dnes je poměrně málo zarostlé ruderalními rostlinami (kopřiva, bršlice apod.), tudíž se zde poměrně dobře zkoumá.

Na jižním okraji centrální plošiny obehnané dobře zachovalým, 3 – 5 m hlubokým příkopem, se nachází kruhová dutina o poloměru 8 metrů a v severozápadní části plošiny se nachází malá dutina, zřejmě pozůstatek studny nebo cisterny. Na západní části plošiny byly patrné zbytky kamenné zdi porostlé růžemi šípkovými.

Všechny pozůstatky jsme zakreslili a pozorování doplnili průzkumem pomocí virgule. Podle našeho průzkumu se zde nacházela věž (zřejmě dřevěná a kamennými základy), s drobným přístavkem, nejspíše stájí. Kolmo na tuto věž se nacházela druhá (zřejmě obytná) budova, kterou zakončovala druhá, pravděpodobně čtvercová věž, ze které jsme našli již zmíněné základy kamenné zdi.

O tvrzišti se nám nepodařilo zjistit žádné další údaje, předpokládáme, že fungovalo v době středověku.

Jansův mlýn

Tento zaniklý mlýn se nachází cca 1 km východně od Vidžína (49.9626272 N, 13.0029903E). Je to asi nejzachovalejší objekt, který se nám podařilo nalézt. Zdokumentovali jsme krásně viditelný náhon i jeho pokračování zpět do potoka a obytnou část i s mlýnicí. Z té se zachovaly nosné kamenné zdi a zbytky oken, objekt byl ale již zcela bez střechy. Patrné bylo i rozdělení obytné části na tři místnosti. Jako ve většině zaniklých objektů zde bylo plno ruderálních rostlin, které velmi ztěžovaly měření a pohyb v terénu. Dále jsme našli druhou zeď, která upevňovala mlýnské kolo naproti mlýnici a čtyři propadlé sklepy.

Na druhé straně Úterského potoka se v místě, kde podle mapy Stablního katastru ležela další menší budova, nacházela udržovaná chalupa.

Starý mlýn

Historický úvod

Zaniklý mlýn leží na jihovýchod od obce Dobrá Voda zhruba 1,5 km (GPS 49.9777361 N, 12.9735653E). Je velmi zarostlý ruderálními rostlinami a náletovými dřevinami, díky čemuž je zde průzkum velmi obtížný. Nalezli jsme zde pouze zbytek náhonu DOPLNIT INFORMACE O NÁHONU!!!! se zdmi, které držely mlýnské kolo, ale byly ovšem ve velmi špatném stavu. Dále jsme našli zbytek zdi vedoucí kolmo na mlýnské kolo a rybníček, u kterého jsme po důkladnějším probádání přišli na to, že dříve sloužil jako zásobárna vody na náhon.

Průzkum zaniklého mlýna na Telecím potoce hodnotím celkově negativně, protože se nám nepodařilo najít ani budovu mlýnice, ani obytnou část mlýna.

Kde se mlýn nachází

Zaniklý mlýn leží na jihovýchod od obce Dobrá Voda zhruba 1,5 km (GPS 49.9777361 N, 12.9735653E).

Nalezené objekty

Je velmi zarostlý ruderálními rostlinami a náletovými dřevinami, díky čemuž je zde průzkum velmi obtížný. Nalezli jsme zde pouze zbytek náhonu zdmi, které držely mlýnské kolo, ale byly ovšem ve velmi špatném stavu.

Dále jsme našli zdi vedoucí kolmo na mlýnské kolo a rybníček, u kterého jsme po důkladnějším probádání přišli na to, že dříve sloužil jako zásobárna vody na náhon. Průzkum zaniklého mlýna na Telecím potoce hodnotím celkově negativně, protože se nám nepodařilo najít ani budovu mlýnice, ani obytnou část mlýna.

David Liška

Botanika zaniklých vesnic a mlýnů (Ester a Kačka)

Sv. Vojtěch

Oblast zaniklé vesnice sv. Vojtěch se dá rozdělit na dvě botanicky a přírodně odlišné oblasti. V celé oblasti byla celkově nízká biodiverzita. V oblasti se vyskytuje mnoho ruderalních rostlin, které poukazují na výskyt člověka. Mimo to se zde vyskytovali i kulturní rostliny, které byly vysázené v bývalých zahradách. Asi nejvýraznější z těchto rostlin byl starý vzrostlý šeřík na okraji dnešního lesa a louky.

První oblast jsme označili jako oblast **zaniklého kostela a hřbitova**. V této oblasti se vyskytovalo mnoho kulturních rostlin (například cesmína, červený rybíz, pámelník bílý ...).

Druhá oblast je oblast **zaniklé vesnice uprostřed vzrostlého lesa**. Vyskytovaly se zde typicky lesní rostliny, zároveň však i výrazné ruderalní rostliny (kopřiva dvoudomá – hojně, bršlice kozí noha, lopuch – hojně, svízel přítula – hojně), hojně se zde vyskytoval i bolševník obecný.

Nalezené rostliny v oblasti zaniklého kostela a hřbitova (polostín – slunné)

pámelník bílý, Janovec metlatý, červený rybíz, ostružiník maliník, cesmína SP., Kerblík lesní, bolševník obecný, plicník lékařský, kaprad' samec, bez černý, orlíček obecný, růže šípková

Nalezené rostliny v oblasti zaniklé vesnice (polostín, zalesněné):

zběhovec plazivý, pomněnka bahenní, kerblík lesní, bršlice kozí noha, svízel přítula, maliník sp., kopřiva dvoudomá, pryskyřník prudký, kapradina SP., pcháč bělohlavý, šeřík, kopretina řimbaba, rozrazil rezekvítek, lopuch, bolševník obecný, šeřík

Výskyt Bolševníku velkolepého

V oblasti zaniklé vesnici Sv. Vojtěch se v okolí ani v oblasti vesnice nevyskytuje bolševník velkolepý.

Biodiverzita

1. Oblast zaniklého hřbitova (slunné), 9 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
2. Oblast zaniklého hřbitova (slunné), 6 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
3. Oblast zaniklého kostela (polostín), 10 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
4. Oblast zaniklého kostela (polostín), 13 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
5. Oblast zaniklé vesnice (les, stinný) 8 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
6. Oblast zaniklé vesnice (les, stinný) 5 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m

s

Lokalita	Sv. Vojtěch
1. Oblast zaniklého hřbitova (slunné)	9
1. Oblast zaniklého hřbitova (slunné)	6
1. Oblast zaniklého kostela (polostín),	10
1. Oblast zaniklého kostela (polostín),	13
2. Oblast zaniklé vesnice (les, stinný)	8
2. Oblast zaniklé vesnice (les, stinný)	5
Celkový průměr	8.5

Dřevohryzy

Oblast zaniklé vesnice Dřevohryzy se dá rozdělit na tři oblasti rozlišené reliéfem a rozdílností porostu/rostlinným pokryvem. V celé oblasti byla vysoká biodiverzita. Zejména výrazný byl výskyt pámelníku, díky kterému se nám podařilo dopátrat několik objektů a hranic pozemků (okraj zahrady a studna v první oblasti, objekty ve svahu v druhé oblasti).

První oblast, jsme označili jako **suchou a slunnou oblast bývalé zahrady**. V této oblasti se vyskytovalo mnoho kulturních rostlin (například šeřík, pámelník bílý) i ruderalních rostlin (bršlice kozí noha ...)

Druhá oblast, v **polostínu, ve svahu pod nově zbudovaným umělým rybníkem**. V této oblasti jsme našly ve svahu zbudované zdi domů. Okolo těchto původních zdí se vyskytovaly hojně typické kulturní rostliny – zejména pámelník bílý či staré keře šeříku a bezu.

Třetí oblast – **stinná a podmáčená oblast bývalého rybníka**. V této oblasti se vyskytovalo mnoho bahenních rostlin, které jsou závislé na vlhkém prostředí (máta vodní, pomněnka bahenní).

Nalezené rostliny v oblasti zaniklé bývalé zahradě (suché, slunné)

pámelník bílý – hojně, zplanělá floxa, bez černý, šeřík, kerblík lesní, řebříček, zvonek okrouhlolistý, růže šípková, jestřábník, kamzičník, třezalka tečkovaná, lopuch, hluchavka sp., bez černý a další

Nalezené rostliny ve svahu pod nově zbudovaným umělým rybníkem (polo stinné).

pámelník bílý, kerblík lesní, kopřiva dvoudomá, lopuch sp., bodlákovitá sp., jetel plazivý, hrachor luční, hrachor jarní, rozrazil rezevitek, svízel povázka, šťovík kyselý, bršlice kozí noha, mochna sp., kontryhel obecný, bojínek, popenec, bez černý...

Nalezené rostliny v oblasti bývalého rybníka (stinné, podmáčené):

máta vodní, pomněnka bahenní, kerblík lesní, bršlice kozí noha, svízel přitula, pryskyřník prudký, kapradina SP., rozrazil rezevitek, lopuchy, bolševník velkolepý, jetel luční, srha říznačka, pcháč bahenní, šťovík, kohoutek luční, vlčí bob, zvonek okrouhlolistý, blatouch bahenní, přeslička bahenní,

Výskyt bolševníku velkolepého

V okolí zaniklé vesnice Dřevohryzy se bolševník velkolepý hojně vyskytuje. Do oblasti uvnitř vesnice se však nerozšířil. Výjimkou snad tvoří oblast zaniklého rybníka, kde se rozšířil nejspíš přes bývalou hráz.

Biodiverzita sss

1. Oblast zaniklé zahrady (slunné), 12 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
1. Oblast zaniklé zahrady (slunné), 13 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
2. Oblast ve svahu (polostín), 16 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m

4. 2. Oblast ve svahu (polostín), 13 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
5. 3. Oblast bývalého rybníka (podmáčené, stinné) 13 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
6. 3. Oblast bývalého rybníka (podmáčené, stinné) 13 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
7. 3. Oblast bývalého rybníka (podmáčené, stinné) 16 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m

Lokalita	Dřevohryzy
1. Oblast zaniklé zahrady (slunné),	12
1. Oblast zaniklé zahrady (slunné),	13
2. Oblast ve svahu (polostín)	16
2. Oblast ve svahu (polostín)	13
3. Oblast bývalého rybníka (podmáčené, stinné)	13
3. Oblast bývalého rybníka (podmáčené, stinné)	13
3. Oblast bývalého rybníka (podmáčené, stinné)	16
Celkový průměr	13.7

Kostel sv. Blažeje a přiléhající fara

Kostelní prostor – vnitřek bývalého kostela i okolí – je v dnešní době udržován a veškerá vegetace byla v době naší návštěvy posekána. Zaměřili jsme se tedy na přiléhající kostelní faru, která byla schována v hustém porostu. Kolem fary se vyskytovaly zejména porosty kopřivy dvoudomé a ostružiníků (ruderální). Biodiverzita zde byla velmi nízká i lokální i celoplošná.

Nalezené rostliny v oblasti bývalé fary (stinná oblast)

kopřiva dvoudomá, svízel přítula, bez černá, ostružiník, bršlice kozí noha

Nalezené rostliny nad oblastí bývalé fary (slunná oblast, hraniční pásmo vedle louky)

vlčí bob, kerblík, lipnicovité sp.,

Výskyt bolševníku velkolepého

V oblasti zaniklého kostela sv. Blažeje se v okolí ani v oblasti nevyskytuje bolševník velkolepý.

Biodiverzita

1. Oblast bývalé fary (polostín), 5 nalezených rostlin v oblasti 1 m x 1m
2. Oblast bývalé fary (polostín), 4 nalezených rostlin v oblasti 1 m x 1m

Lokalita	Fara u kostela sv. Blažeje
Oblast bývalé fary	5
Oblast bývalé fary	4
Celkový průměr	4.5

Branišovský mlýn

Bývalý branišovský mlýn stojí na branišovském potoce. Vyskytuje se zde velké množství kulturních rostlin. Nejzajímavější je zde výskyt zplanělých obilovin, díky kterým se dá nalézt hranice bývalého pole, která je mimo jiné ohraničená i vzrostlými stromy.

Nalezené rostliny v oblasti Branišovského mlýna

kopřiva dvoudomá, šeřík, rozrazil rezekvítek, hrachor jarní, svízel přítula, svízel sp., pryskyřník prudký, kerblík lesní, přeslička sp., hadinec, hluchavkovitá sp., šťovík kyselý, zvonek okrouhloolistý, bodlákovitá sp., bršlice kozí noha, branišovka luční, kontryhel obecný, hrachor jarní, jetel plazivý, smetánka lékařská, řebříček, jetel luční, jestřábník, kopretina bílá, lopuch, bodlákovitá sp., kapradina, zplanělé obiloviny,

Výskyt Bolševníku velkolepého

V oblasti Branišovského mlýna se v okolí ani v oblasti nevyskytuje bolševník velkolepý.

Biodiverzita

1. Oblast bývalého mlýna (polostín), 14 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
2. Oblast bývalého mlýna (polostín), 11 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
3. Oblast bývalého pole/zahrady, 12 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
4. Oblast bývalého pole/zahrady, 10 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
5. Oblast bývalého pole/zahrady, 13 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m

Lokalita	Branišovský mlýn
Oblast bývalého mlýna	14
Oblast bývalého mlýna	11
Oblast bývalého pole/ zahrady	12
Oblast bývalého pole/zahrady	10
Oblast bývalého pole/zahrady	13
Celkový průměr	12

Lokalita	Branišovský mlýn
Oblast okolí mlýna (polostín)	3
Oblast okolí mlýna (polostín)	5
Celkový průměr	4

Velký Zuckrův mlýn

Bývalý Velký Zuckrův mlýn je i v dnešní době dobře patrný. Dříve to byl mlýn velkých rozměrů. Hlavní část mlýna – přední deska, dvůr a obytné doby, jsou výrazně dochované. Dvůr je podmáčený a velmi stinný. Náhon je vyvýšen nad mlýn zhruba o 10 metrů, je obklopen lesem. Nalezli jsme zde několik kulturních rostlin, zejména v oblasti kolem náhonu (chmel, zplanělé víno/ psí víno).

Nalezené rostliny v oblasti Velký Zuckrův mlýn

Louka před mlýnem (slunná, podmáčená)

pryskyřník prudký, kerblík lesní, bolševník obecný, kohoutek luční, lipnicovitá sp., bršlice kozí noha, svízel přitula, violka vonná, hluchavka bílá, pomněnka bahenní, kopretina bílá, řebříček, hrachor luční,

Mlýn (dvůr a obytná část)

kaprad' samec, maliník sp., kopřiva dvoudomá, šťovík kyselý, lopuch, řeřišnice hořká

Náhon

Psí víno, chmel otáčivý, starček, vrbina sp., devětsil lékařský, rožec rolní, jahodník lesní, rozrazil rezekvítek, kontryhel, šťavel kyselý, ostružiník maliník, bolševník obecný,

Výskyt bolševníku velkolepého

V oblasti zaniklého mlýna se v okolí ani v oblasti nevyskytuje bolševník velkolepý.

Biodiverzita

1. Oblast před mlýnem (slunná), 16 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
2. Oblast před mlýnem (slunná), 13 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
3. Oblast v mlýně (dvůr a obytná část), 8 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
4. Oblast v mlýně (dvůr a obytná část), 9 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
5. Oblast náhonu, 6 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
6. Oblast náhonu, 8 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m

Lokalita	Velký Zuckrův mlýn
Oblast před mlýnem	16
Oblast před mlýnem	13
Oblast v mlýně	8
Oblast v mlýně	9
Oblast náhonu	6
Oblast náhonu	8
Celkový průměr	10

Nový mlýn

V oblasti zaniklého mlýna dnes stojí vzrostlý jehličnatý les. I přesto je zde dobře patrný náhon, několik kamenných zdí, zbylé ovocné stromy a rostliny, které přímo ukazují na vliv člověka. Výrazně rozšířený je zde zejména pámelník a konvalinka.

Nalezené rostliny v oblasti Nového mlýna

Kopřiva dvoudomá, pámelník bílý, bez černý, bolševník obecný, kerblík lesní, bršlice kozí noha, konvalinka vonná, kaprad' samec, pryskyřník prudký, šalvěj bahenní, šťovík kyselý, rozrazil rezekvítek, smetánka lékařská, violka vonná, zběhovec lesní, jitrocel větší

Biodiverzita

1. Oblast okolí mlýna (polostín), 8 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
2. Oblast okolí mlýna (polostín), 9 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
3. Oblast okolí mlýna (polostín), 10 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m

Výskyt bolševníku velkolepého

V oblasti zaniklého Nového mlýna se v okolí ani v oblasti nevyskytuje bolševník velkolepý.

Lokalita	Nový mlýn
Oblast okolí mlýna (polostín),	8
Oblast okolí mlýna (polostín),	9
Oblast okolí mlýna (polostín),	10
Celkový průměr	9

Zaniklá vesnice Liběšov

V lokalitě zaniklé středověké vesnice Liběšov jsme neočekávaly kulturní rostliny. Předpokládaly jsme, že zde bude odlišné rostlinné patro oproti okolí, že na plochách polozemnic bude více humusu než v okolí a zároveň více dusíku, a tak zde budou růst vyšší rostliny než v okolí, zejména ruderální.

Naše očekávání však bylo vyvráceno, a i přestože se jedná o několik staletí zaniklou vesnici, na jejím území se vyskytovalo velké množství kulturní i ruderálních rostlin. Překvapil nás zejména výskyt hlohu a rybízu, který se stále v území vyskytoval.

Z ruderálních rostlin se zde vyskytovala kopřiva dvoudomá či popenec břečťanolistý, který je sice indikátorem dusíku v zemi, ale ne tak silným. Z toho lze vyvodit, že na území zaniklé vesnice Liběšov je nižší obsah dusíku v půdě (způsobený lidskou činností) než v jiných vesnicích zaniklých v pozdější době, po druhé sv. válce).

Nalezené rostliny v oblasti vesnice Liběšov

Řádově zde bylo 15 keřů rybízu, 10 keřů hlohu. Také se zde vyskytovaly keře či stromy, které jsme nedokázaly identifikovat.

kopřiva dvoudomá (ruđerální), kopytník evropský, rybíz, hloh obecný, podběl lékařský, pstroček dvoulistý, jahodník lesní, řeřišnice hořká, přeslička lesní, starček, máta peprná, popenec břečťanolistý (ruđerální)

Biodiverzita

Neměřeno.

Výskyt bolševníku velkolepého

V oblasti zaniklé vesnice Liběšov se v okolí ani v oblasti nevyskytuje bolševník velkolepý.

Tvrz u Liběšova

Kruhové tvrziště po hrádku Liběšov. Z něj se dochoval pouze příkop. V oblasti tvrziště dnes rostou vzrostlé modřiny a chráněný kokořík mnohokvětý.

Nalezené rostliny v oblasti tvrziště Liběšov

Kokořík mnohokvětý, ostružina, růže šípková, líska, hloh obecný, starček, jestřábník sp., lipnicovitá sp., kaprad' samec, jeřab ptačí.

Biodiverzita

Neměřeno.

Výskyt bolševníku velkolepého

V oblasti zaniklé tvrže u Liběšova se v okolí ani v oblasti nevyskytuje bolševník Velkolepý.

Jansův mlýn

Mlýn je na břehu – potoka. Celá plocha zaniklého mlýna je zarostlá hustým porostem, zejména kapradinami, kopřivami a kerblíky. Hojně se zde vyskytuje i šalvěj bahenní.

Nalezené rostliny v oblasti Nového mlýna

Kopřiva dvoudomá, kerblík lesní, bršlice kozí noha, kaprad' samec, pryskyřník prudký, šalvěj bahenní, šťovík kyselý, rozrazil rezekvítek, pampeliška lékařská, violka vonná, hluchavka bílá, řeřišnice hořká, svízel přítula, jestřábník, růže šípková, barvínek menší, hrachor jarní, bez černý, vlaštovičník větší, kopytník evropský,

Biodiverzita

1. Oblast okolí mlýna (polostín), 10 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
2. Oblast okolí mlýna (polostín), 5 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
3. Oblast okolí mlýna (polostín), 5 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m

Výskyt bolševníku velkolepého

V oblasti zaniklého Jansova mlýny se v okolí ani v oblasti nevyskytuje bolševník Velkolepý.

Lokalita	Jansův mlýn
Oblast okolí mlýna (polostín),	10
Oblast okolí mlýna (polostín),	5
Oblast okolí mlýna (polostín),	5
Celkový průměr	6.6

Nový mlýn

Zaniklý mlýn nedaleko kláštera trapistů. V oblasti se vyskytuje mnoho kulturních rostlin. V bývalé zahradě mlýna roste keř jasmínu bílého.

Nalezené rostliny v oblasti Nového mlýna

Kopřiva dvoudomá, kerblík lesní, bršlice kozí noha, kaprad' samec, pryskyřník prudký, šalvěj bahenní, šťovík kyselý, rozrazil rezekvítek, pampeliška lékařská, violka vonná, hluchavka bílá, řeřišnice hořká, svízel přítula, jestřábík, růže šípková, barvínek menší, hrachor jarní, bez černý, vlaštovičník větší, kopytník evropský, starček, jahodník lesní, vlčí bob (albín), vlčí bob, zvonek okrouhlolistý, pomněnka bahenní, pámelník, jasmín bílý,

Biodiverzita

1. Oblast okolí mlýna (polostín), 10 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
2. Oblast okolí mlýna (polostín), 15 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
3. Oblast okolí mlýna (slunná), 10 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
4. Oblast okolí mlýna (polostín), 5 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m

Lokalita	Nový mlýn
Oblast okolí mlýna (polostín),	10
Oblast okolí mlýna (polostín),	15
Oblast okolí mlýna (slunná),	10
Oblast okolí mlýna (polostín),	5
Celkový průměr	10

Starý mlýn

Zaniklý mlýn nedaleko kláštera trapistů. V oblasti se vyskytuje mnoho kulturních rostlin. V bývalé zahradě mlýna roste keř jasmínu bílého.

Nalezené rostliny v oblasti Starého mlýna

Kopřiva dvoudomá, kerblík lesní, bršlice kozí noha, kaprad' samec, pryskyřník prudký, šalvěj bahenní, šťovík kyselý, rozrazil rezekvítek, pampeliška lékařská, violka vonná, hluchavka bílá, řeřišnice hořká, svízel přitula, jestřábík, růže šípková, barvínek menší, hrachor jarní, bolševník obecný, bez černý, vlaštovičník větší, kopytník evropský, starček, jahodník lesní, vlčí bob (albín), vlčí bob, zvonek okrouhlostý, pomněnka bahenní, pámelník, jasmín bílý, kostival lékařský

Výskyt Bolševníku velkolepého

V oblasti zaniklého Starého mlýna se bolševník Velkolepý nevyskytuje.

Biodiverzita

1. Oblast okolí mlýna (polostín), 10 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
2. Oblast okolí mlýna (polostín), 15 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
3. Oblast okolí mlýna (slunná), 10 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
4. Oblast okolí mlýna (polostín), 5 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m

Lokalita	Starý mlýn
Oblast okolí mlýna (polostín),	10
Oblast okolí mlýna (polostín),	15
Oblast okolí mlýna (slunná),	10
Oblast okolí mlýna (polostín),	5
Celkový průměr	10

Ďolíček

Zaniklá vesnice nedaleko Dobré vody. Jednotlivé domy jsou dobře patrné. Vesnice se nachází na vrcholku kopce a ve svahu. Podél cest rostou výrazně pámelníky bílé. Jiné zahradní rostliny nebyly rozšířené.

Nalezené rostliny v oblasti Ďolíček

Kopřiva dvoudomá, kerblík lesní, bršlice kozí noha, kaprad' samec, pryskyřník prudký, šťovík kyselý, rozrazil rezekvítek, pampeliška lékařská, violka vonná, hluchavka bílá, řeřišnice hořká, svízel přitula, jestřábík, bolševník obecný, barvínek menší, hrachor jarní, bez černý, vlašovičnick větší, kopytník evropský, starček, jahodník lesní, česnáček lékařský, jestřábík, zvonek okrouhlolistý, pomněnka bahenní, pámelník, jasmín bílý, kostival lékařský, kakost smrdutý,

Výskyt bolševníku velkolepého

V oblasti zaniklého vesnice Ďolíček se bolševník velkolepý nevyskytuje.

Biodiverzita

1. Oblast okolí vesnice (polostín), 5 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
2. Oblast okolí vesnice (polostín), 7 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
3. Oblast okolí vesnice (polostín), 10 nalezených rostlin v oblasti 1 m

Lokalita	vesnice Ďolíček
Oblast okolí mlýna (polostín)	5
Oblast okolí mlýna (polostín)	7
Oblast okolí mlýna (polostín)	10
Celkový průměr	7.3

Domaslavičky

Zaniklá vesnice Domaslavičky je v krajině dobře znatelná. Okolo vesnice – zejména podél cest – se vyskytuje bolševník velkolepý. V oblasti vesnice se hojně vyskytuje pámelník.

Nalezené rostliny v oblasti Domaslavičky

Kopřiva dvoudomá, hadinec obecný, kerblík lesní, bršlice kozí noha, kaprad' samec, pryskyřník prudký, šťovík kyselý, rozrazil rezekvítek, pampeliška lékařská, violka vonná, hluchavka bílá, řeřišnice hořká, svízel přítula, jestřábník, bolševník obecný, barvínek menší, hrachor jarní, bez černý, vlaštovičník větší, kopytník evropský, starček, jahodník lesní, česnáček lékařský, jestřábník, zvonek okrouhlostý, pomněnka bahenní, pámelník, jasmín bílý, kostival lékařský, kakost smrdutý, pomněnka bahenní, šťovík kyselý, jitrocel větší, jetel plazivý, ostružiník maliník,

kuklík sp., pelyněk černobýl, popenec břechťanolistý (ruderální), hadinec bílý, mokřýš sp., náprstník sp., bolševník velkolepý, starček, zběhovec plazivý, kokoška pastuší tobolka,

Výskyt bolševníku velkolepého

V oblasti zaniklé vesnice Domaslavičky se v okolí hojně vyskytuje Bolševník Velkolepý. Zejména podél cest, ale i uvnitř vesnice.

Biodiverzita

1. Oblast okolí vesnice (polostín), 5 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
2. Oblast okolí vesnice (polostín), 7 nalezených rostlin v oblasti 1 m x1m
3. Oblast okolí vesnice (polostín), 10 nalezených rostlin v oblasti 1 m

Průzkum stromového patra (Adam + Matěj)

Metodika

Přišli jsme do dané lokality a nejdříve udělali hrubý průzkum vesnice, zjistili, jaké druhy stromů se v dané lokalitě nacházejí, poté jsme začali spočítávat dané jedince. Toto vše zaznamenali do zápisníku.

Poté jsme začali určovat stáří stromů, tzn. kolik procent stromů daného druhu je jak starý (na stupnici 1-5). 1. 3-15 let, 2. 16-30 let, 3. 31-60 let, 4. 61-120, 5. 121–a výš. Poté jsme si lokalitu znova prošli a určili, kolik je v lokalitě semenáčků stromů pomocí stupnice (A-H). A .1-10, B11-20, C. 21-40, D. 41-80, E. 81-140, F. 141-210, G. 211-320, H. 321–a výš. Toto vše bylo také ihned zaznamenáno v našem notesu. V Praze jsme nějaké naše výsledky porovnali s prací v roce 2004. Konkrétně vesnice Sv. Vojtěch, Domaslavičky a Dřevohryzy.

Poté jsme vyrazili do okolních lesů, kde jsme se věnovali našemu druhému cíli. Jehož náplní bylo vytvoření dvou druhů map. Zaprvé, druhového složení, kde jsme postupně pastelkami zanášeli do mapy jednotlivé druhy stromů (lze naléznout v přílohách).

A zadruhé, mapou stresu. Stres stromu znamená: současný stav stromu a jeho

schopnost se s následky napadení vyrovnat. 0. nic, zdravý strom. 1.malé prasklinky na kůře (těžko zpozorovatelné). 2. velké prasklinky na kůře a vytékající pryskyřice a střední defoliace. 3. střední až silné poškození kmene, docela silná defoliace, ale strom začíná s napadením bojovat. 4. zarůstají praskliny, strom se hojí a jde k normálnímu stavu. 5. strom je vyčerpán, má úplnou defoliaci a následuje uschnutí-souška.

Výsledky: Dokumentace stromového patra v zaniklých vesnicích a mlýnech:

Sv. Vojtěch

Našli jsme 13. druhů stromů, 375 jedinců různého stáří. Druhové složení záviselo na historii vesnice. V centru jsou nejstarší stromy vysazené lidmi a přirozeně rostoucí: javor, jasan, hlouček dubů a podél bývalé cesty i jírovce maďaly. Na okrajích vesnice byly semenáčky starých stromů a náletové stromy: břízy, lísky, malé kleny, smrky atd. Třešeň a slivoň jsou pozůstatky starých zahrad.

Porovnání s rokem 2004: Zjistili jsme, že od roku 2004 byla oblast z části prosekána a je zde mnohem více náletových dřevin.

Dřevohryzy

Našli jsme zde 17 druhů stromů, 208 jedinců. Vzhledem k tomu, že se lokalita nalézá v podmáčeném údolí a je občas prosekávána majitelem, nemají semenáčky moc velkou šanci se uchytit. A tak tam zůstávají hlavně staré stromy a pár jejich semenáčků: jasan, vrby bílé, olše atd. Našli jsme také pár ovocných stromů ze starých zahrad.

Porovnání s rokem 2004: Lokalita byla v poslední době dost prokácená (hlavně vrby), ale jinak se moc nezměnila.

Domaslavičky

Zde jsme zaznamenali 10 druhů stromů, 1381 jedinců. Tato lokalita má ideální podmínky pro růst dřevin. Nalézá se okolo louky, hned vedle rybníka a potoka. Jsou zde staré stromy od dob bývalé vesnice a okolo nich jejich mladí: javor, třešeň, jírovec maďal, bříza, vrba bílá a olše.

Porovnání s rokem 2004: Zprv jsme našli druh stromu, které se tam dříve nevyskytovaly (vrba bílá). A zadruhé jsme zjistili, že se stromy po roce 2004 poměrně rozmnožují.

Branišovský mlýn

Celkem jsme našli 4 druhy stromů. A 32 jedinců. V lokalitě se nachází hlavně stromy vysazené lidmi a nějaké jejich mladší. Bylinné patro zde bylo velmi husté, a proto si myslíme, že se zde náletové stromy hůře uchycovaly. Hned vedle se nacházela prosekávaná louka, což tento efekt ještě více posiluje. Nejstarším stromem byla olše lepkavá (60 let).

Velký Zuckrův mlýn

Nalešli jsme zde 10 druhů stromů. Čítající 238 jedinců. Bylinné patro bylo téměř celé pokryto hustými kopřivami a země zde byla docela úrodná. Myslíme si, že se sem kvůli hradbě olší, kopřivám a vedlejší prosekávané louce nedostalo mnoho náletů, jen nějakým se povedlo uchytit na zbytcích zdí, nebo okolo cesty. Polovina mlýna se nacházela ve svahu u cesty a ta druhá v údolí u vyschlého náhonu. Převážně zde byly původní stromy: javor klen, mléč, olše lepkavé, vrby jívy, břízy a jejich mladí. Nejstarším stromem byla stará vrba jíva.

Hargův mlýn

Našli jsme zde 12 druhů stromů a 320 jedinců. Tato lokalita se též nacházela okolo smrkového lesa. A bylinné patro zde bylo taky neprostupné. Tato oblast měla naopak velkou plochu, což dává možnost více druhům stromů, ale stejně hlavně po lidech. Také se zde nacházela stará, památná lípa srdčitá (nad 120 let).

Nový mlýn

Zde jsme našli 9 druhů stromů. Čítající 90 jedinců. U mlýna se nachází hlavně stromy vysázené lidmi a jejich rodiny. Lokalita byla u potoka a její okolí bylo obklopeno smrkovým lesem. Majitelé zde pěstovali ovocné stromy, ale hlavně říční stromy: olše lepkavá, vrba bílá, vrba jíva. Dostali se sem i nějaké mladší: břízky, jasany.

Jansův mlýn

Zde se nacházelo 11 druhů a 165 jedinců stromů. Lokalita byla tak sto stop od potoka, ale byla na rovině, takže se podmáčená půda neztratila. Na druhé straně se nacházel smíšený les. Proto zde bylo tak poměrně dost druhů stromů, včetně pár náletů. Volná plocha u potoka byla proměněna v kopřivovou pláň a moc stromů se na ní nenacházelo.

Nejstarším a původním stromem byla olše lepkavá.

Liběšov - ves

Tady jsme našli 11 druhů stromů. A kolem 550 jedinců (bez smrků). Tato oblast byla prosázena smrkovým lesem. Listnatou oblast tvořilo okolí potoka a okolní bažina, kde množili hlavně: olše lepkavé, vrby bílé a topoly osiky. Smrky v bažině umírali, spolu s olšemi a vrbami, ale listnaté stromy se stále množily a měli mladé.

Fara u kostela Sv. Blažeje

Nalezli jsme zde 6 druhů stromů. Celkem 55 jedinců. Lokalita je zarostlá kopřivami a starými, hustými černými bezy, a proto se zde drží pouze staré stromy a pár (doslova) jejich semenáčků, popřípadě nějakí jejich mladší. Nejstarším stromem byla vrba bílá (nad 120 let).

Výsledky: zdokumentování zdravotního stavu smrkových lesů na Tepelsku

Branišovský mlýn

U této lokality jsme zaznamenali 2 mapy (stresu a druhového složení). Tato část lesa byla v jedné oblasti dost poškozená (vysoký stres). Je to zřejmě proto, že se les nachází v prudkém svahu a dá se špatně udržovat. V lokalitě byla poměrně velká pestrost druhů stromů.

Nový mlýn

V této lokalitě jsme zdokumentovali 50 význačných stromů. Zjistili jsme, že tato oblast je sice převážně smrková monokultura. Kvůli špatné dostupnosti se tato oblast špatně udržuje. Smrky jsou v této oblasti ve špatném stavu, mají špatné podloží, málo prostoru a světla. Nejčastějším poraněním v této lokalitě je defoliace a poškození kmene. Také se zde nachází veliké množství soušek.

Jansův mlýn

U této jsme zdokumentovali 50 význačných stromů. Zjistili jsme, že tato oblast je sice převážně smrková monokultura, ale jsou v poměrně dobrém stavu. Myslíme si, že to je kvůli dobré údržbě lesa a dobrému podloží. Nejčastějším poraněním v této lokalitě je defoliace, není ale příliš vysoká.

Vesnice Liběšov –

V této lokalitě jsme vytvořili 2 mapy (stres, druhové složení) a přesně zdokumentovali 50 stromů. Les je sice v podmáčeném údolí, ale je vcelku přístupný a je zde také potok. Zdravotní stav lesa je také vcelku dobrý. Jen v pár oblastech mají stromy silné poškození kmene a vysokou defoliaci. Není zde příliš jiných druhů stromů než smrků.

Vesnice Ďolíček

V této lokalitě jsme vytvořili 2 mapy (stres, druhového složení) a přesně zdokumentovali význačných 50 stromů. Zjistili jsme, že tato oblast je poměrně druhově rozmanitá, ale stále ve většině lesa převažuje smrk ztepilý. Smrky jsou v poměrně dobrém stavu. Myslíme si, že to je kvůli dobré údržbě lesa a dobrému podloží. Nejčastějším poraněním v této lokalitě je defoliace, není ale průměrně vysoká.

Závěr

Zdokumentování zdravotního stavu smrkových lesů na Tepelsku:

Kromě přesně zaznamenaných lokalit, jsme prošli velkou část lesů na Tepelsku

Zjistili jsme, že na rozdíl od Javořické vrchoviny je, pokud můžeme takto souhrnně říci, zdravotní stav a stav lesa na Tepelsku je vcelku dobrý. Až na pár konkrétních oblastí (oblast u Nového mlýna). V lesích je mnohem více dalších druhů stromů a jsou lépe udržované.

Naše práce navazovala na práci Dokumentace smrčin a bučin na Javořické vrchovině z roku 2015. Kde byly lesy mnohem v horším stavu.

Dokumentace stromového patra v zaniklých vesnicích a mlýnech:

Všechny konkrétní závěry najdete ve zprávách z lokalit (tzn. výsledky). Zjistili jsme, že většinou platilo: jsou zde staré stromy z dob, kdy lokality byly obývány lidmi. A jejich semenáčky. A také se sem dostaly náletové stromy. Vše ostatní záleží na ostatních faktorech.

Konkrétní výsledky z lokalit:

Sv. Vojtěch

Druh	Počet jedinců (semenáčky O-H)		Kolik % staré 1	Kolik % staré 2	Kolik % staré 3	Kolik % staré 4 5	
Jírovec maďal	12	0			50	50	0
Smrk ztepilý	53	0	25	70	5		0
Javor mléč	47	E	0	40	42	18	0
Vrba jíva	75	A	0	20	70	10	0
Slivoň	3	0	0	100	0	0	0
Lípa srdčitá	21	B	25	25	25	25	0
Bříza bělokorá	19	A	25	25	25	25	0
Líska	9	B	50	50	0	0	0
Javor klen	90	D	5	20	35	40	0
Jasan	35	C	20	30	20	30	0
Třešeň	7	0	40	30	30		0
Dub lesní	3	0	0	0	0	100	0

Dřevohryzy

Druh	Počet jedinců (semenáčky A-H)		Kolik % staré 1	Kolik % staré 2	Kolik % staré 3	Kolik % staré 4 5	
Javor klen	46	A	5	5	40	50	0
Javor mleč	7	B	30	40	0	30	0
Jasan	45	A	0	40	10	50	0
Bříza bělokorá	4	0	0	25	0	75	0
Vrba jíva	13	A	0	0	40	60	0
Jírovec maďal	5	A	0	0	0	100	0
Slivoň	15	0	0	50	0	50	0
Třešeň	1	0	0	0	100	0	0
Jilm	3	0	0	50	50	0	0
Smrk ztepilý	17	A	0	0	100	0	0
Vrba bílá	10	A	0	0	0	70	30
střemcha	8	0	0	50	50	0	0

Druh	Počet jedinců (semenáčky A-H)		Kolik % staré 1	Kolik % staré 2	Kolik % staré 3	Kolik % staré 4 5	
Hloh	1	0	0	100	0		0
Olše lepkavá	23	A	5	15	20	60	0
Líška	4	0	50	50	0		0
Víšeň	3	0	0	0	0	100	0
Jabloň	1	0	0	0	0	100	0

Domaslavičky

Druh	Počet jedinců (semenáčky A-H)		Kolik % staré 1	Kolik % staré 2	Kolik % staré 3	Kolik % staré 4 5	
Slivoň	6	0	0	0	100	0	0
Javor klen	801	F	0	10	70	20	0
Javor mléč	100	E	0	10	70	20	0
Vrba jíva	223	D	10	40	50	0	0
Vrba bílá	99	B	5	5	20	70	0
Bříza bělokorá	130	C	25	25	25	25	0
Smrk ztepilý	30	A	0	100	0	0	0
Třešeň	30	C	0	10	70	20	0
Jírovec maďal	40	D	0	10	20	70	0
Jilm	1	0	0	0	100	0	0
Líška	1	0	0	0	0	100	0

Branišovský mlýn

Druh	Počet jedinců (semenáčky A-H)		Kolik % staré 1	Kolik % staré 2	Kolik % staré 3	Kolik % staré 4 5	
Olše	38	0	0	30	70	0	0
Smrk ztepilý	1	0	0	0	100	0	0
Hloh	2	0	0	0	100	0	0
višeň	1	0	0	50	50	0	0

Velký Zuckrův mlýn

Druh	Počet jedinců (semenáčky A-H)		Kolik % staré 1	Kolik % staré 2	Kolik % staré 3	Kolik % staré 4 5	
Olše	136	B	25	25	20	30	
Bříza bělokorá	15	B	5	5	40	50	
Vrba jíva	3	0		33,3		66,6	
Střemcha	35	A	10	80	10		
Smrk ztepilý	8	A		32	32	36	
Jilm	14	A		50	50		
Líska	8	0	50	50			
Jasan	7	A		100			
Javor klen	15	B	25	25	25	25	
Javor mléč	2	0				100	

Harčův mlýn

Druh	Počet jedinců (semenáčky A-H)		Kolik % staré 1	Kolik % staré 2	Kolik % staré 3	Kolik % staré 4 5	
Smrk ztepilý	59	A	10	30	60	0	0
Jilm	50	B	20	25	25	30	0
Olše	111	B	20	25	25	30	0
Jasan	64	B	20	30	30	20	0
Jeřabina	3	0	100	0	0	0	0
Javor klen	8	A	0	30	70	0	0
Javor mléč	semenáček y	B					
Vrba bílá	15	A	10	40	30	20	0
Střemcha	14	B	20	40	30	10	0
Buk	1	A	0	100	0	0	0
Bříza bělokorá	15	A	25	25	15	35	0
Lípa srdčitá	1	0	0	0	0	0	100

Nový mlýn

Druh	Počet jedinců (semenáčky A-H)		Kolik % staré 1	Kolik % staré 2	Kolik % staré 3	Kolik % staré 4 5	
Vrba jíva	7	0			50	50	
Olše lepkavá	33	A		25	50	25	
Smrk ztepilý	34	B	25	15	25	35	
Bříza bělokorá	6	0		50	50		
Jasan	3	0		100			
Střemcha	2	A			100		
Vrba bílá	2	0				100	
Slivoň	1	0				100	
Třešeň	1	0	50	50			

Jansův mlýn

	Počet jedinců (semenáčky A-H)		Kolik % staré 1	Kolik % staré 2	Kolik % staré 3	Kolik % staré 4 5	
Javor klen	41	B	20	20	30	30	
Olše lepkavá	50	A	20	20	30	30	
Vrba jíva	10	0	10	10	40	40	
Borovice lesní	5	0			80	20	
Smrk ztepilý	14	0	10	10	70	10	
Bříza bělokorá	22	B		50	50		
Vrba bílá	4	A	10	50	40	0	
Hloh	2	A	25	25	25	25	
Slivoň	3	0			100		
Střemcha	5	C	50	50			
Třešeň	4	B		12	88		

Vesnice Liběšov

Druh	Počet jedinců (semenáčky A-H)		Kolik % staré 1	Kolik % staré 2	Kolik % staré 3	Kolik % staré 4 5	
Olše lepkavá	142	C		35	45	10	
Hloh	2	0			100		
Smrkový les				50	50		
Bříza bělokorá	75	A	25	25	25	25	
Vrba jíva	313	C		30	60	10	
Líska	3	0		66,6			33,3
Jedle	1	0				100	
Osika	30	C		25	65	10	
Jasan	10	A			45	55	
NSV	10	A		35	50	15	
Slivoň	13	0			70	30	

Fara u kostela sv. Blažeje

Druh	Počet jedinců (semenáčky A-H)		Kolik % staré 1	Kolik % staré 2	Kolik % staré 3	Kolik % staré 4 5	
Bříza bělokorá	16	A	25	25	10	40	
Vrba jíva	31	A	25	30	10	35	
Vrba bílá	1	0					100
Třešeň	3	0	33,3		33,3	33,3	
Jasan	3	0		66,6			33,3
Dub letní	1	0	100				
Bezy černé (opravdu hodně)							

Dokumentace zaniklých sadů a ovocných stromů

Metodika:

Zaměřil jsem si daný strom, změřil obvod kmene, zkontroloval zdravotní stav a vše jsem zapsal do tabulky.

Zaniklé vesnice

Sv. Vojtěch – 6. 6.

V této vesnici bylo obecně málo druhů i stromů. Bylo zde šest třešní a pouze tři slivoně. Třešně tvořily jeden hlouček. Byla zde dvě velmi staré třešně průměr 118 a 137 cm, tyto dvě nebyly až zas tak zdravé. Zbytek třešní byly mladé semenáčky v dobrém zdravotním stavu. Průměr kmene 20–40 cm. Slivoně byly daleko od sebe. Byly to mladé zdravé nálety.

Dřevohryzy – 7. 6.

Na této lokalitě bylo celkem dvacet pět jedinců, kteří byli, rozdělení do tří druhů: osm třešní, dvě jabloně a patnáct slivoní. Třešně byly staré, zato však v dobrém zdravotním stavu. Jabloně a slivoně byly podstatně mladší – průměr kmenů jabloně: 50–60 cm, slivoně: 20–30 cm.

Sv. Blažej – 8. 6.

Všechny ovocné stromy, které jsem našel, byly na území bývalé fary ne přímo u kostela. Byly zde celkem dva druhy ovocných stromů, Konkrétně dvacet devět višní a jednu jabloň. Višně byly dvě staré, v dobrém zdravotním stavu. Průměr kmenů 124 a 112 cm. Zbytek višní byly jejich semenáče. Průměry kmenů 8–53 cm. Jabloň byla poměrně stará, průměr kmene 67 cm.

Liběšov – vesnice– 12. 6.

Na této lokalitě byl zastoupen pouze jeden druh a to slivoň. Slivoní zde bylo hned třináct. Většina jich byla ve velmi dobrém stavu. Ty, které byly zdravé, byly i velmi mladé, zřejmě náletové. Pouze čtyři slivoně byly úplně seschlé. Seschlé slivoně měli průměr kmene 46–57 cm. Zdravé 14–39 cm. Byla zde jedna rozřezaná třešeň.

Liběšov – tvrz – 12. 6.

Na této lokalitě byly pouze dva ovocné stromy, konkrétně dvě třešně. Byly velice mladé – průměr kmene 20–30 cm. Obě byly v dobrém zdravotním stavu.

Ďolíček – 14. 6.

Na této lokalitě jsem se ovocným stromům vůbec nevěnoval.

Domaslavičky – 15. 6.

Na této lokalitě jsem našel čtyři druhy a to třešeň, jabloň, slivoň a hrušeň. Konkrétně čtyři třešně jednu jabloň, pět slivoní a tři hrušně. Celkem tedy třináct jedinců. Na této lokalitě byla zřejmě nejstarší třešeň ve velmi dobrém zdravotním stavu. Zbylé třešně byly mladší, ale byly také zdravé. U jabloně to bylo, horší byla poměrně stará a úplně proschlá. Slivoně byly v dobrém zdravotním stavu. Tato lokalita je zajímavá tím, že jsem zde našel tři zdravé hrušně. Na žádné jiné lokalitě jsem je nenašel. Byly ve velmi dobrém zdravotním stavu.

2. Zaniklé mlýny

Na lokalitách zaniklých mlýnů jsem se v první řadě věnoval dokumentaci zaniklých náhonů. Proto výstupy u ovocných stromů nejsou tak podrobné. Také bych chtěl podotknout, že i když v mapách stabilního katastru byly sady, nebo zahrady moc ovocných stromů se na mlýnech nezachovalo.

Branišovský mlýn – 8. 6.

Zde bylo pouze šest zplanělých višní a jabloň, dobrý zdravotní stav u obou stromů. Višně tvořili jeden hlouček.

Velký Zuckrův mlýn – 9. 6.

Na této lokalitě bylo pouze osm višní. Průměr kmenů 10–26 cm. Velmi dobrý zdravotní stav.

Harqův mlýn – 9. 6.

Zde byly zastoupeny hned tři druhy. Konkrétně jedna třešeň, dvě višně a čtyři slivoně. Obecně byly všechny třešně v dobrém zdravotním stavu. Většina stromů byly velmi mladý.

Nový mlýn - 9. 6.

Na této lokalitě byly pouze čtyři stromy, a to jedna jabloň a tři slivoně. Slivoně byly v dobrém stavu, jabloň byla bohužel seschlá.

Jansův mlýn – 13. 6.

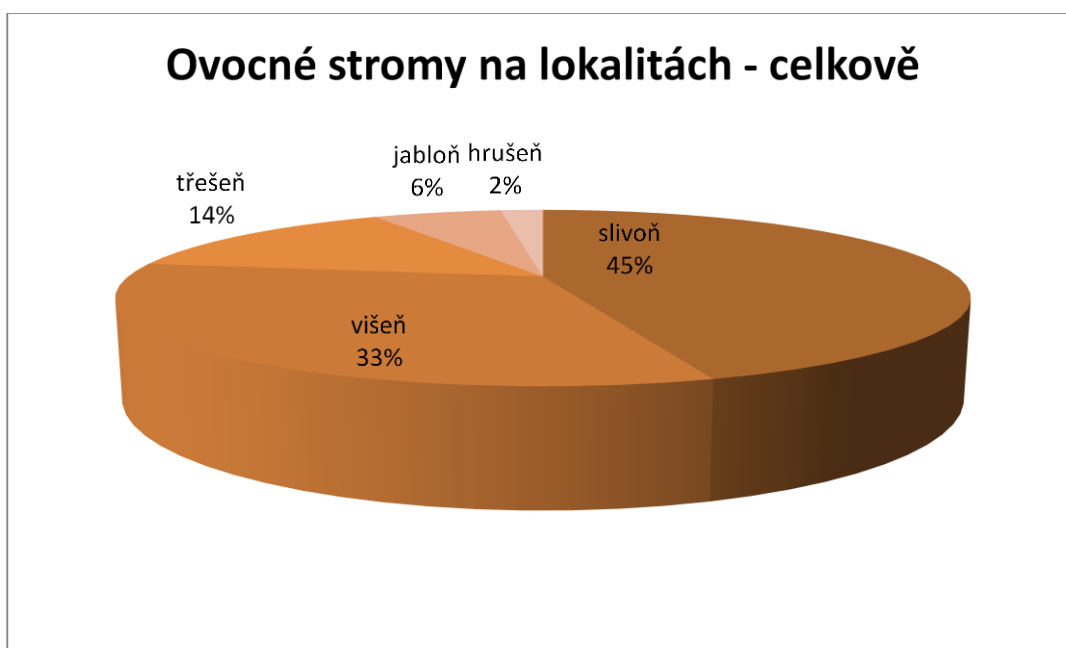
Na této lokalitě byly pouze dva druhy, a to jabloně a slivoně. Jabloně byly dvě a slivoní bylo osmnáct. Jabloně byly v dobrém zdravotním stavu s průměrem kmene 50–60 cm.

Starý mlýn – 14. 6.

Tato lokalita byla na ovocné stromy velmi chudá. Byly zde pouze tři, mladé, zplanělé višně.

Závěr:

Celkem jsem našel pět druhů – Třešeň, višeň, jabloň, slivoň a hrušeň. Vůbec jsem nenašel broskvoň. Nejvíce byla zastoupena slivoň celkem 66 jedinců. Dále višeň 48 jedinců, třešeň 21 jedinců, jabloň 9 jedinců a hrušeň tři jedinci. Celkem tedy 148 jedinců. Obecně byly v dobrém zdravotním stavu.

Slovo na rozloučenou

Skoro jednohlasně jsme se shodli na tom, že expedice není jen o výsledcích, ale hlavně o zkušenostech, práci v týmu a zážitcích. Ne, že bychom toho za téměř měsíc a půl zažili málo, to spíše naopak, ale nových zkušeností je až nad hlavu. Za týdny spolupráce jsme společně prošli dlouhými chvílemi práce i radosti. A to, že občas někdo utrousí ostré slovo, když po hlavě spadne do potoka, to k tomu prostě patří. Taky, že už z toho máme všichni náramnou srandu, a to si ještě počkejme pár let.

A tak se teď pomalu, ale jistě blížíme ke konci expedice, kterou jsme zasvětili pátrání po zapomenutých místech a čase, který se snad někdo snažil ukrýt před našimi zraky. A taky, že jsme mu dali v ukrývání pořádně zabrat. Dva týdny v terénu stačili na to abychom odhalili tajemství pěti vesnic a šesti mlýnů. Navíc jsme našli i dosud neznámou středověkou vesnici Liběšov a tvrziště, které dříve dominovalo místní krajině lesů, rozkvetlých luk a v neposlední řadě malých, ale prudkých kopečků.

Velmi nás dokázaly překvapit kulturní i okrasné rostliny na určitých místech u bývalých staveb. Ještě více to umocňovalo ten zvláštní pocit opuštěnosti, že je tady něco tak, jak by nemělo. Jako by nám někdo podával ruce a přímo nás vyzýval na cestu časem. Podívat se na to, jak se něčí dům, místo bezpečí, mění na rozvaliny připomínající hromadu sutě. Jak něčí zahrádka zplaněla, ale slivoň stále rodí, i když dnes už jen trpké plody.

Těmito pár slovy se s Vámi loučíme, vzpomínáme na velkou cestu, kterou jsme takříkajíc “ruku v ruce” urazili za téměř dva měsíce. Možná to pro nás bude úleva – od práce, od starostí. Avšak zkušenosti a vzpomínky na to dobré s námi půjdou ještě dlouho a snad nám jednou dají chvíli radosti a potěšení ve smutné chvíli.

Všichni děkujeme, že jste si naši práci přečetli a upřímně doufáme, že ve Vás čtení podnítilo dobrodružného ducha, který brzy vyrazí zkoumat zapomenutá místa a vzpomenout na osudy lidí, kteří tam žili.

Budeme se na Vás těšit příští rok, zase v jiném uskupení!

Za skupinu Krajinná archeologie:
Matyáš Bureš

zdroje:

II. vojenské mapování-Františkovo. 1836-1852

Základní mapa ČR 1:10000. [s.l.]: [s.n.], 2017 1 s.

Ortofoto mapa ČR, 50. léta

Kontaminovaná místa. *Kontaminovaná místa* [online]. Dostupné z: <http://kontaminace.cenia.cz/>

KEKRT, Tomáš. *Dokumentace vývoje a současného stavu kulturní krajiny v okolí Dobré Vody, kláštera Nový Dvůr a zaniklé vesnice Ďolíček*. Praha, 2011. 67 s. Expediční práce, Přírodní škola.

KEKRT, Tomáš. *Vývoj kulturní krajiny v okolí zaniklé vsi Mariánské Skoky*. Praha, 2009. 168 s. Expediční práce. Přírodní škola.

ŠIMON, Pavel. *Dokumentace smrčín a bučin na Javořické vrchovině*. Praha 2015. 53 s. Expediční práce, Přírodní škola.

BUREŠ, Michal. *Vesnice zaniklé po roce 1945 a kulturní krajina Novohradských hor: Příklad archeologické transformace*. Vyd. 1. Plzeň: ZČU, 2013. ISBN 978-80-261-0335-6.